

Er raunhæft að íslenskur sjávarútvegur
vaxi um 50 mrð.kr. á næstu 5 árum?

Kristján Hjaltason

6. september 2010

Yfirlit

1. Töluleg greining á íslenskum sjávarútvegi
2. Hvar liggja vaxtartækifæri sjávarútvegsins?

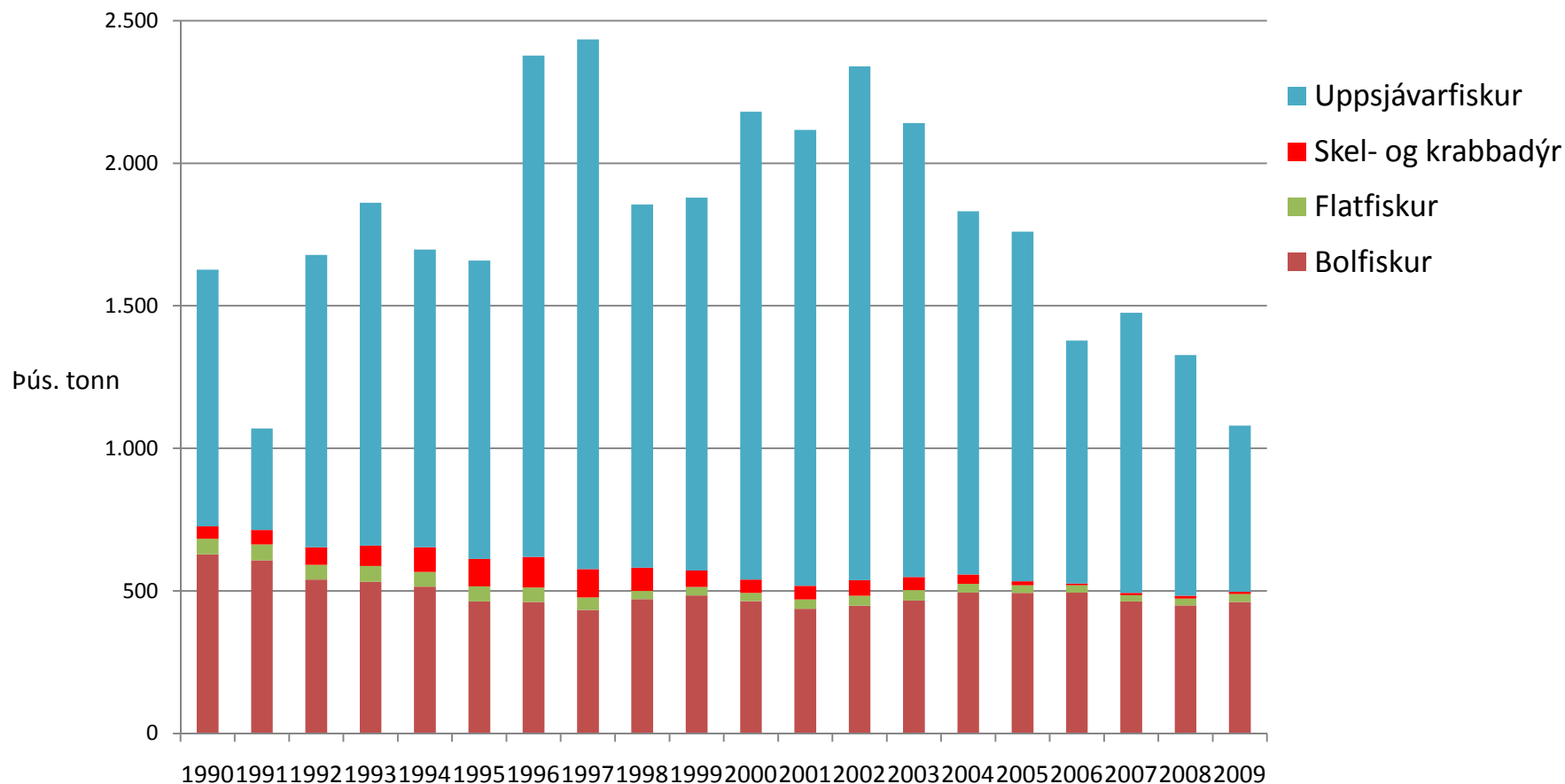
1. Tölulegt yfirlit yfir íslenskan sjávarútveg

Veiðar og eldi

Vinnsla og ráðstöfun afla

Útflutningur og markaðir

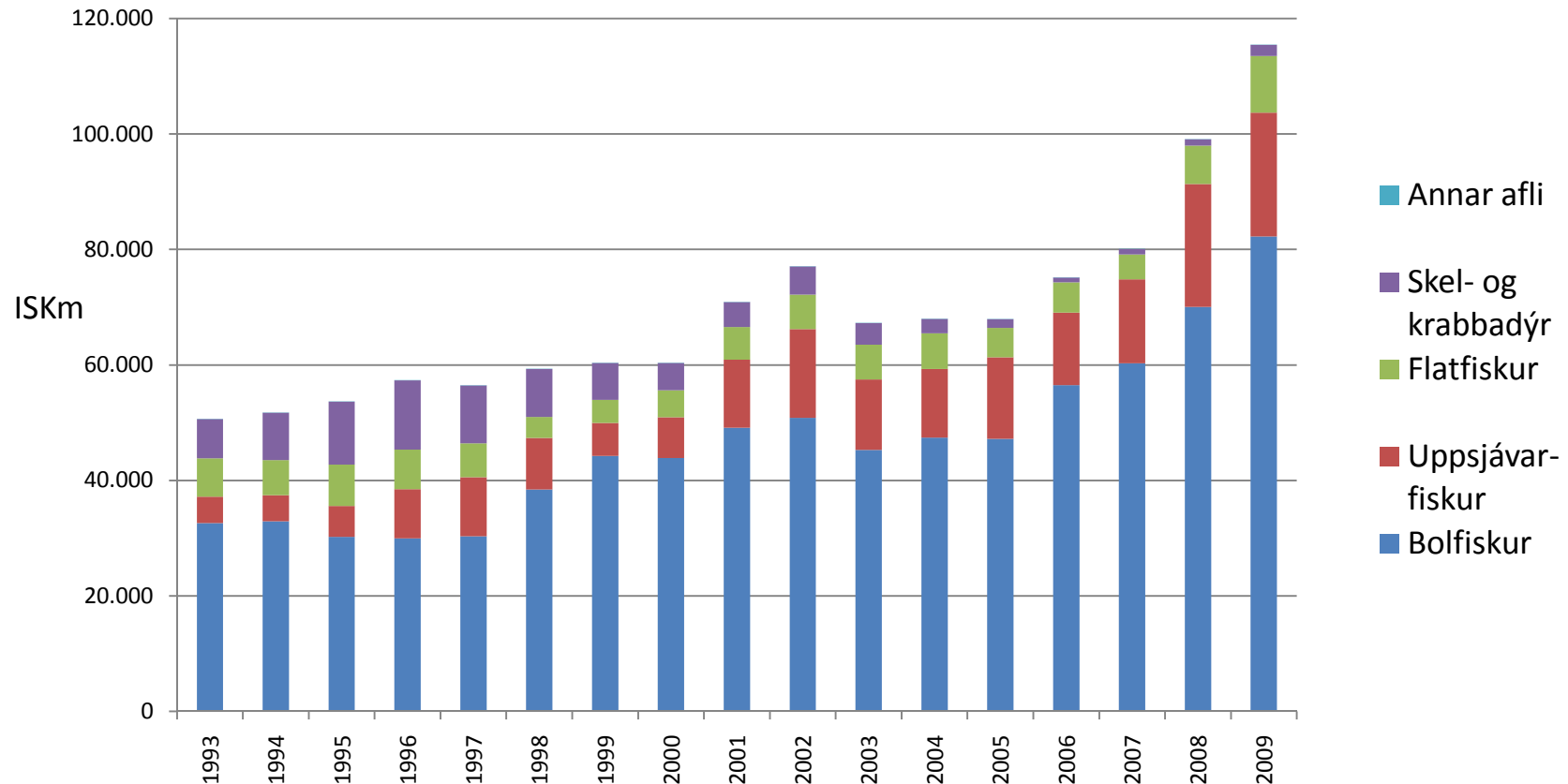
Afli úr veiði íslenskra skipa 1990-2009 innan og utan íslenskrar landhelgi

Heimild: Hagstofan

Verðmæti landaðs afla 1993-2009

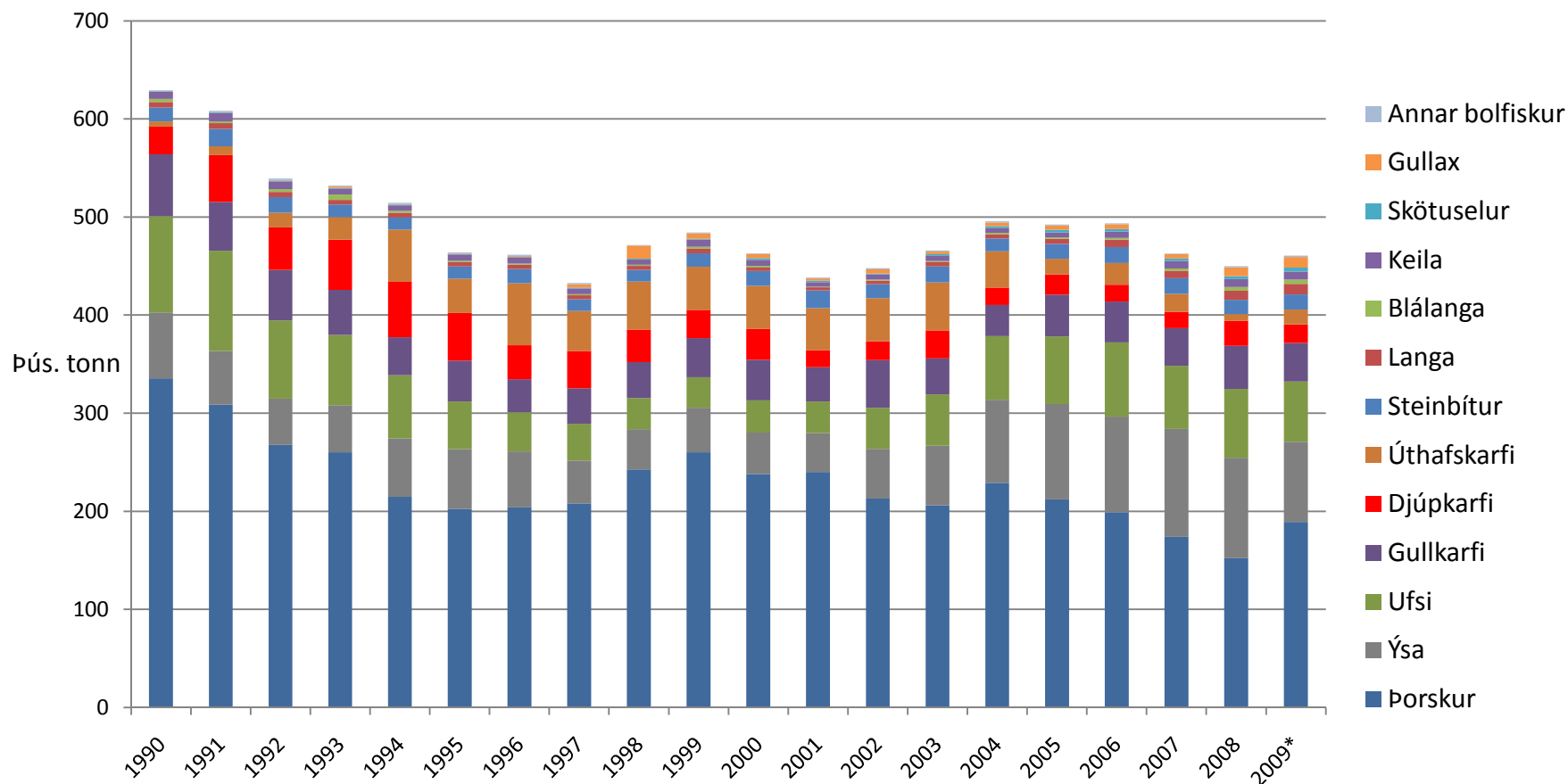
Íslensk skip, löndun á Íslandi (ISKm)

Heimild: Hagstofan

Veiðar á bolfiski 1990-2009

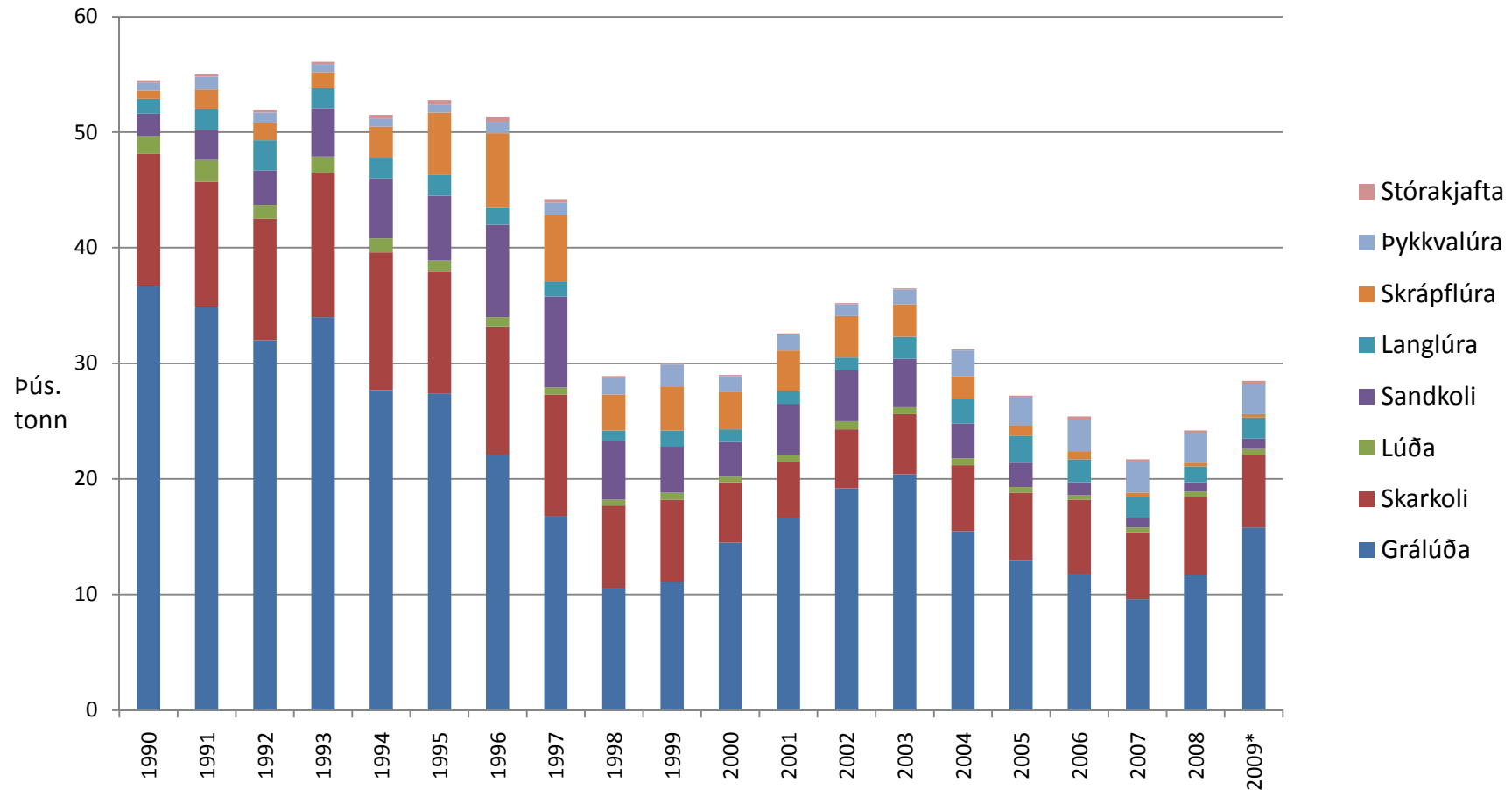
Innan og utan landhelgi (þús. tonn)

Heimild: Hagstofan

Veiðar á flatfiski 1990-2009

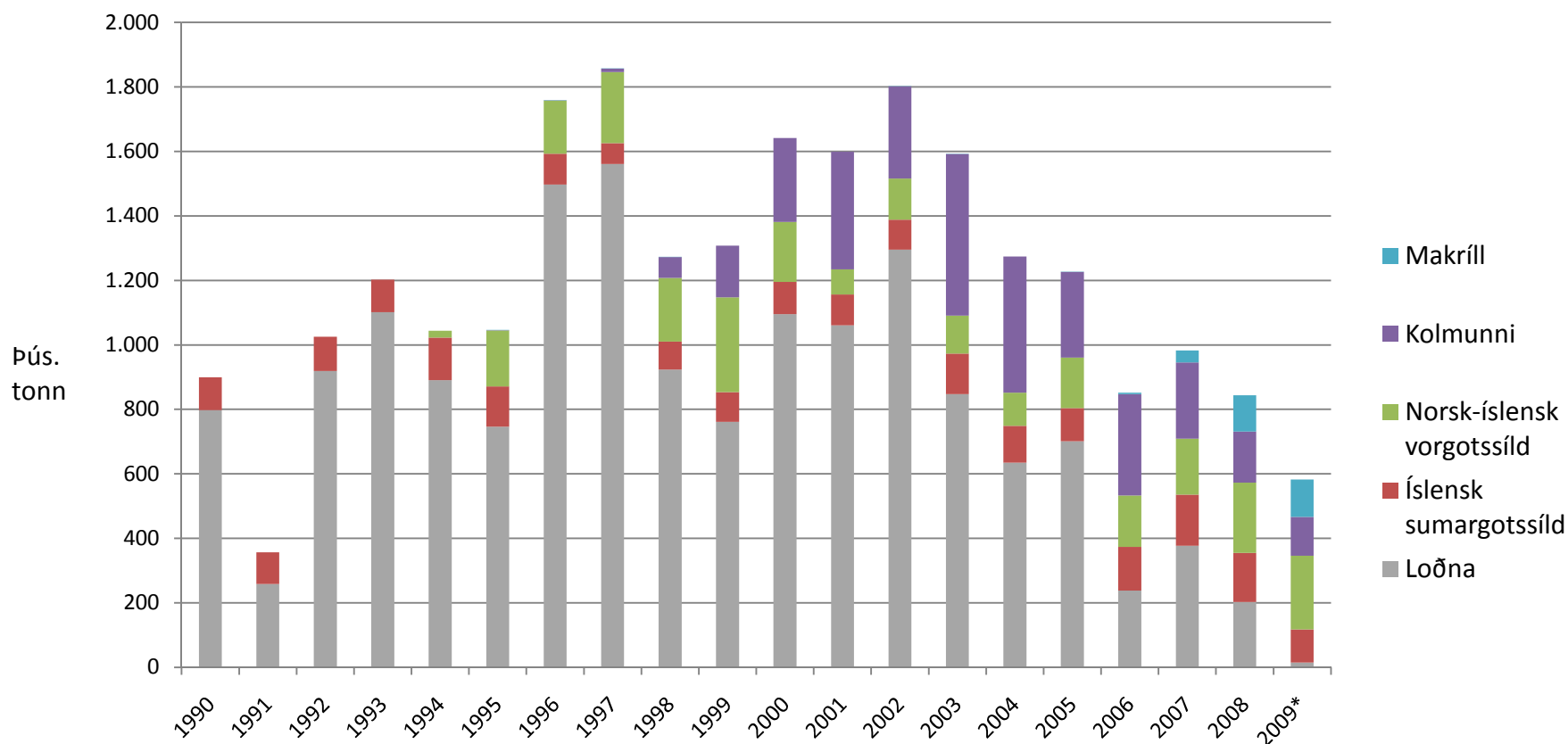
Innan og utan landhelgi (þús.tonn)

Heimild: Hagstofan

Veiðar á uppsjávarfiski 1990-2009

Innan og utan landhelgi (þús.tonn)

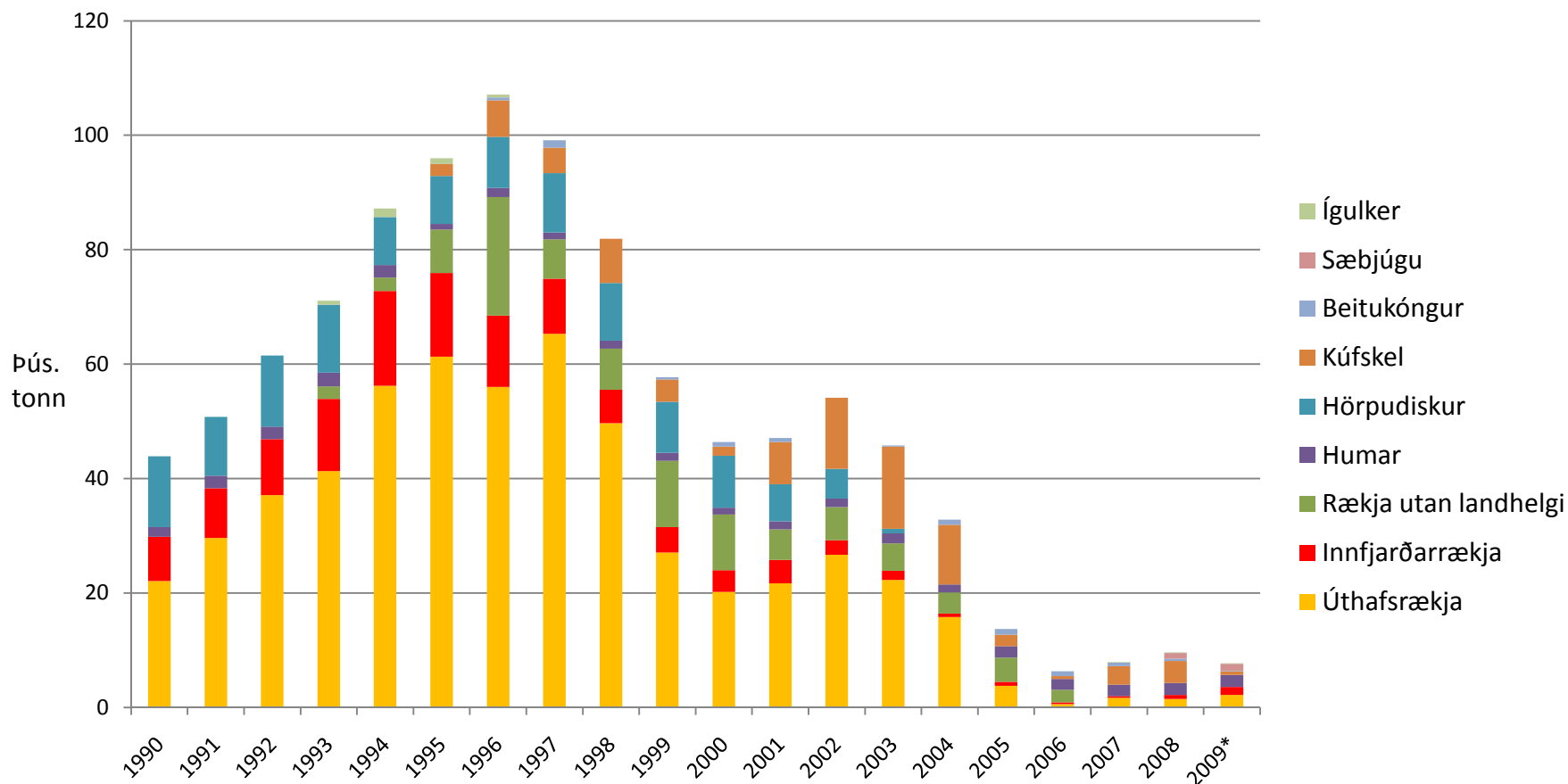

Heimild: Hagstofan

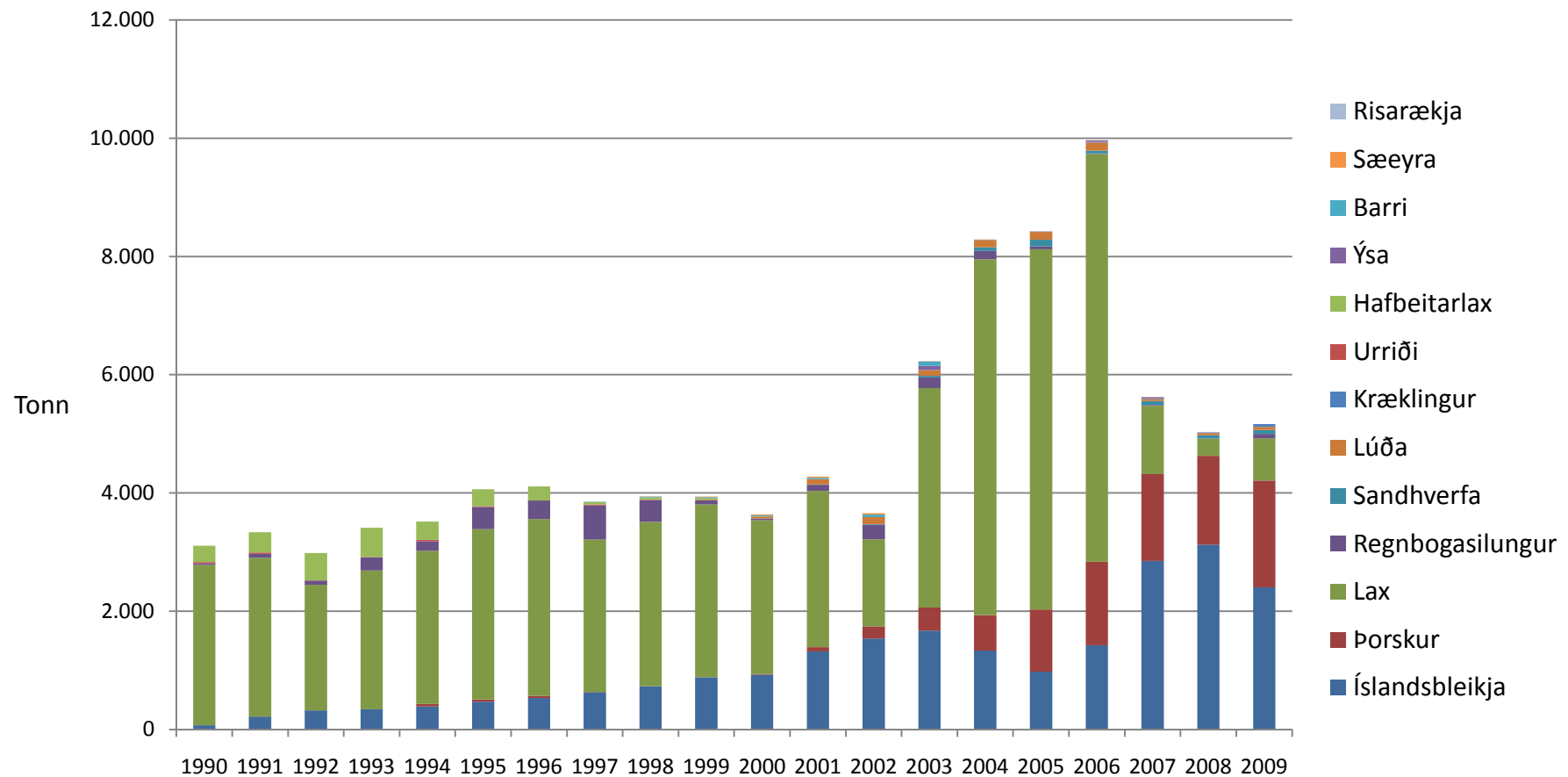
Veiðar á skel- og krabbadýrum 1990-2009

Innan og utan landhelgi (þús.tonn)

Heimild: Hagstofan

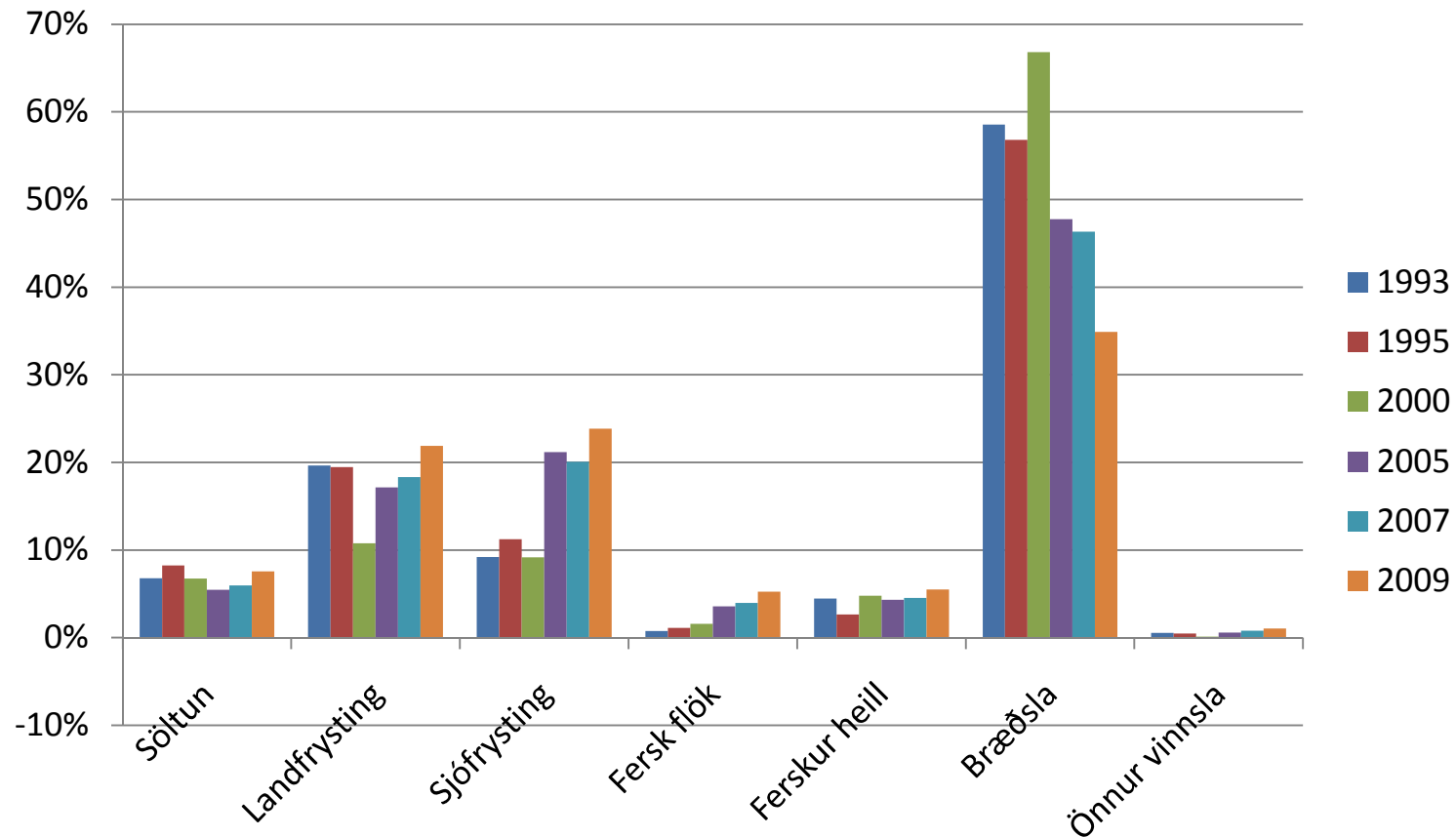
Framboð úr eldi 1990-2009

Heimild: Matvælastofnun (1998-2009), Landssamband fiskeldisstöðva, Veiðimálastofnun, Valdimar I. Gunnarsson

Ráðstöfun afla úr veiði í landhelginni

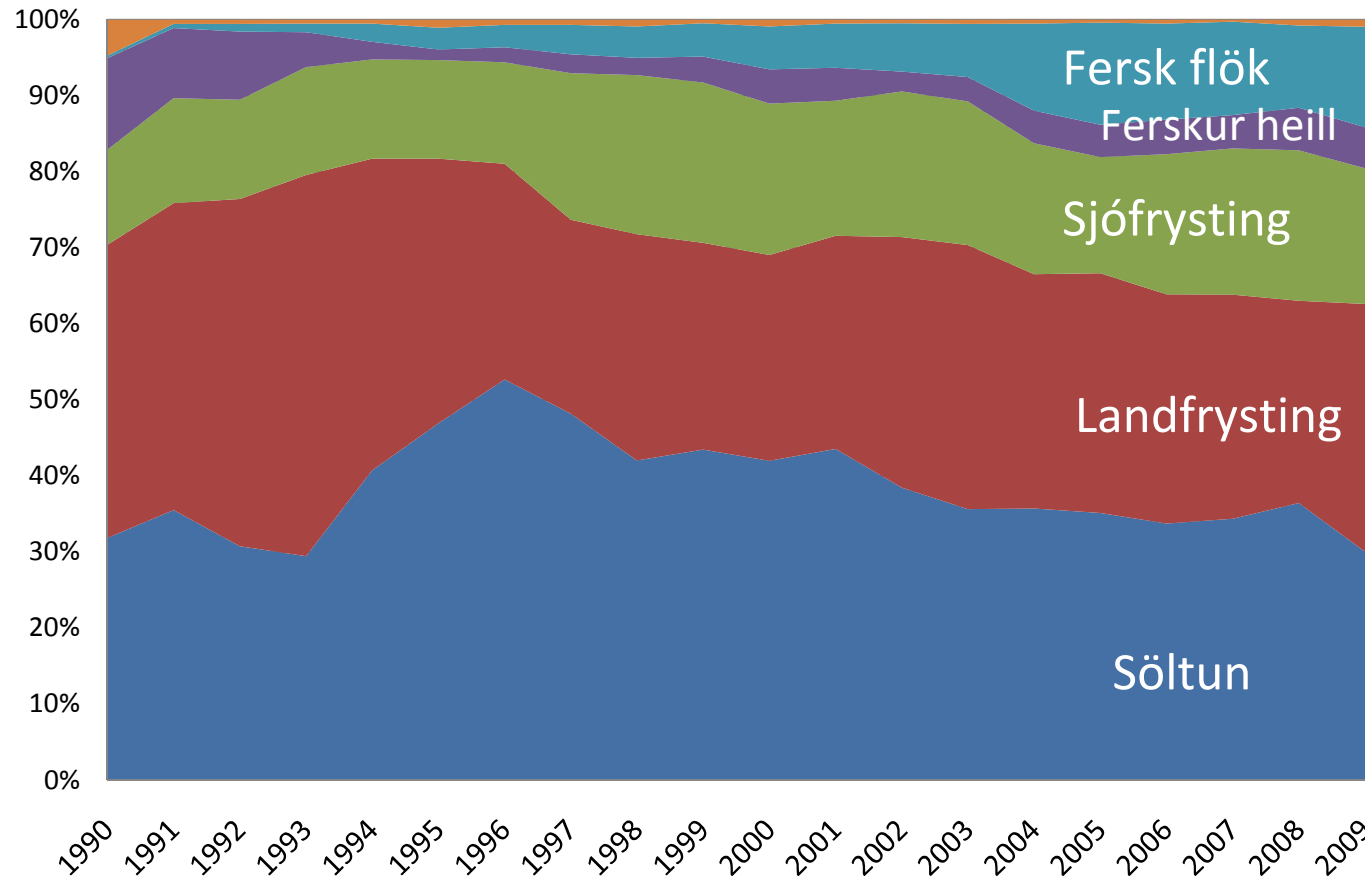
Miðað við veiðifyngd 1993, 1995, 2000, 2005, 2007, 2009

Heimild: Hagstofan

Þorskur: Ráðstöfun afla 1990-2009

eftir vinnslugreinum miðað við veiðifyngd

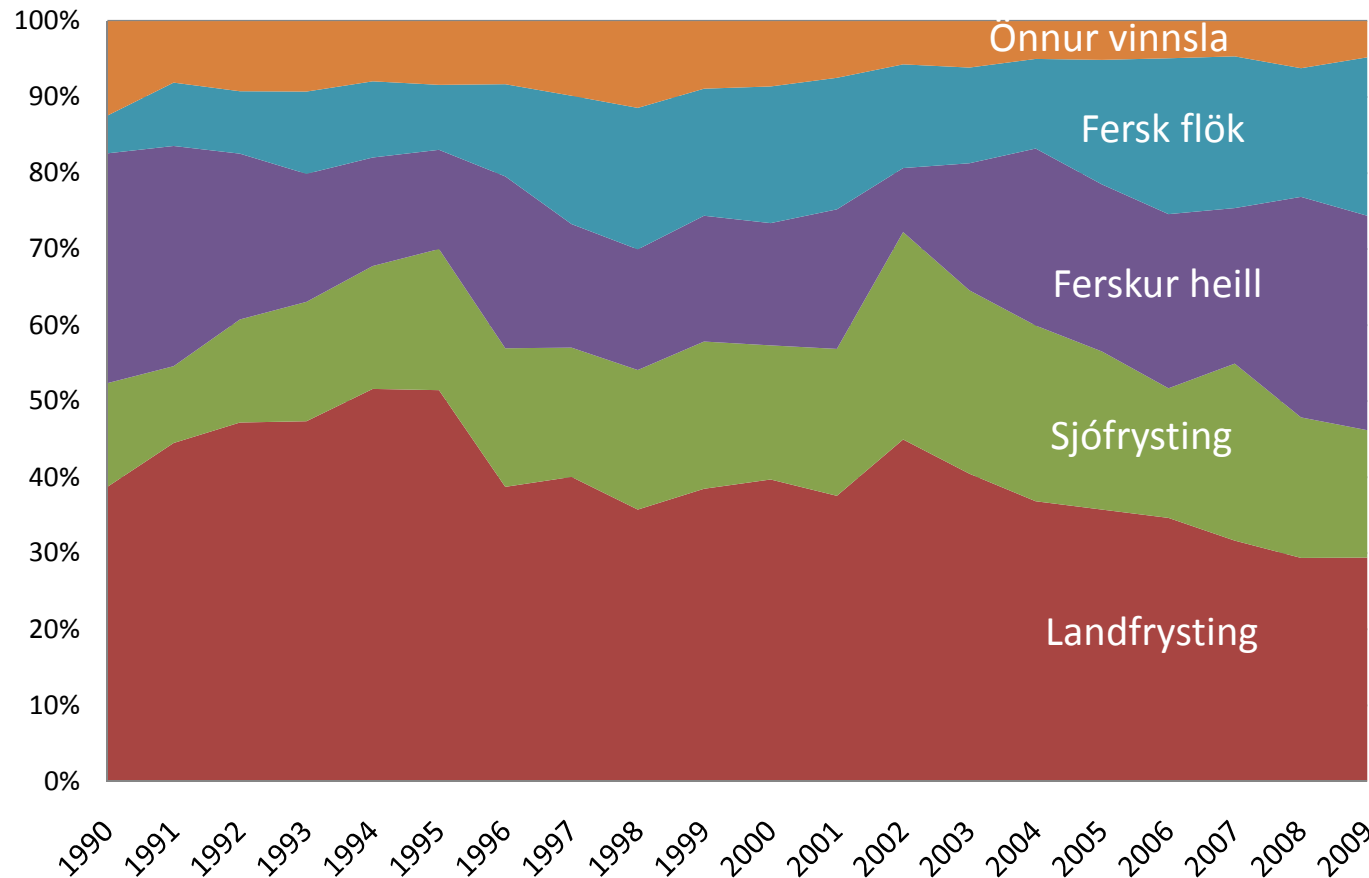
Ráðstöfun þorskafla 2009

Söltun	30%
Landfrysting	33%
Sjófrysting	18%
Ferskur heill	5%
Fersk flök	13%
Önnur vinnsla	1%
Samtals	100%

Heimild: Hagstofan

Ýsa: ráðstöfun afla 1990-2009

Eftir vinnslugreinum miðað við veiðipýngd

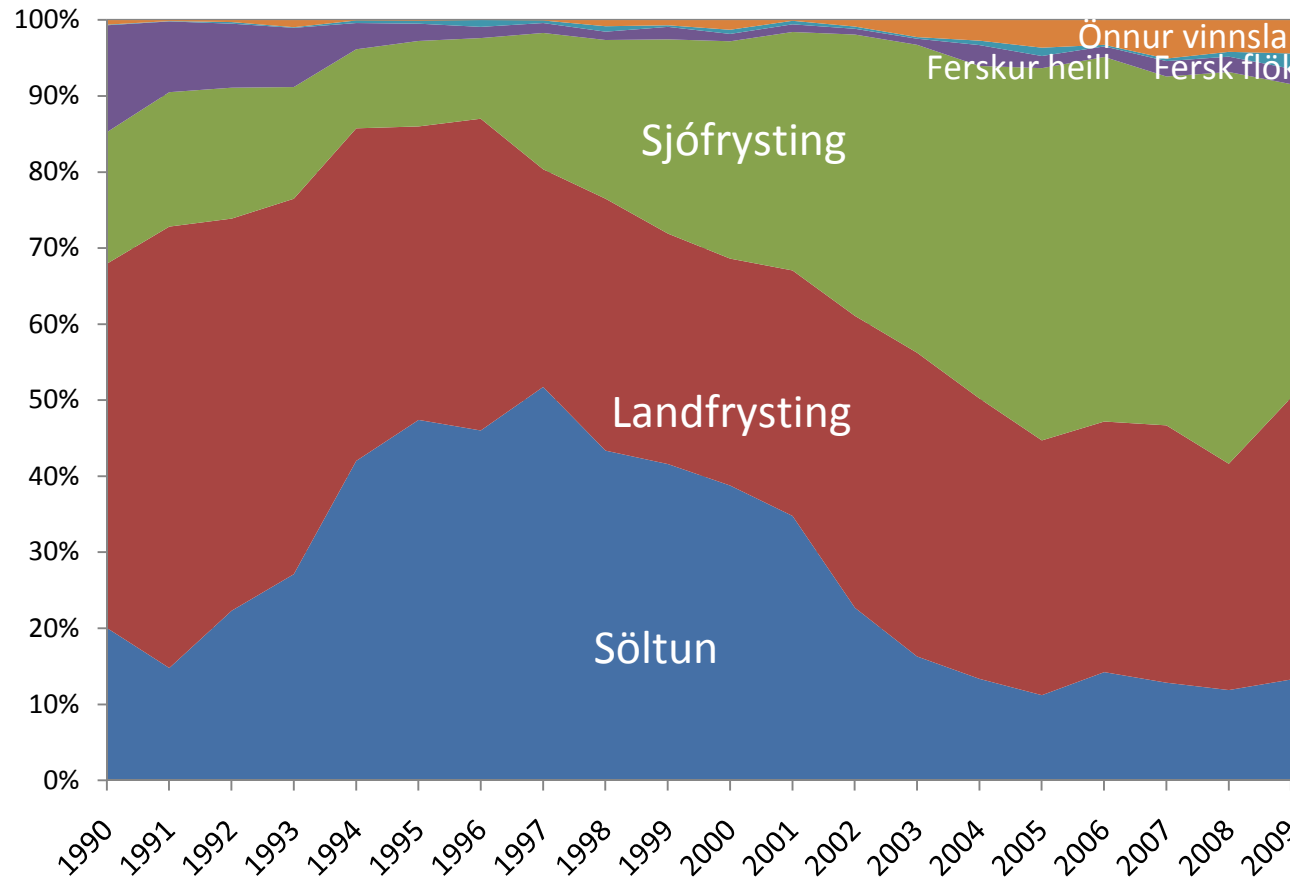
Ráðstöfun ýsuafla 2009

Landfrysting	29%
Sjófrysting	17%
Ferskur heill	28%
Fersk flök	21%
Önnur vinnsla	5%
Samtals	100%

Heimild: Hagstofan

Ufsi: ráðstöfun afla 1990-2009

Eftir vinnslugreinum miðað við veiðipýngd

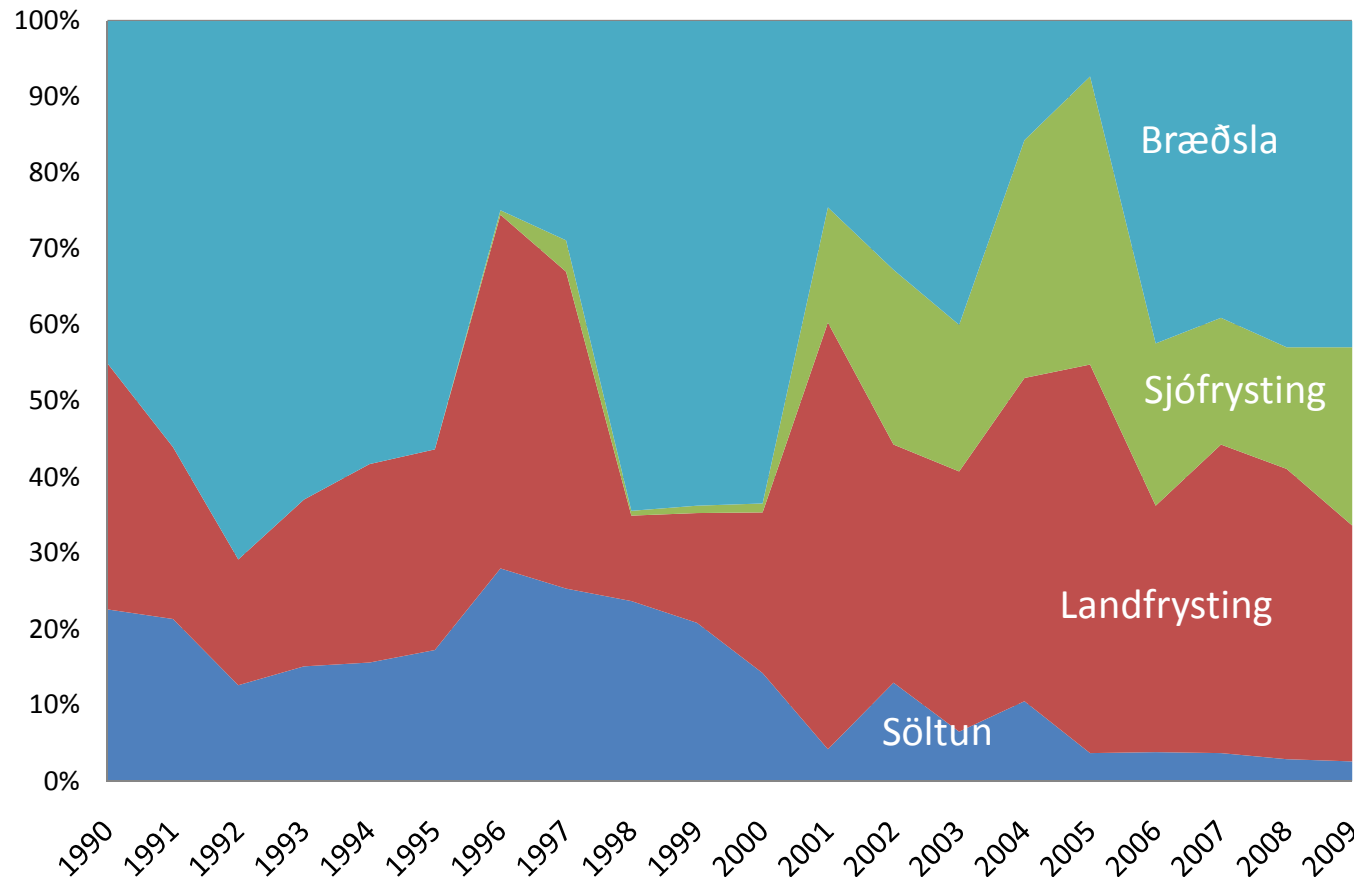

Ráðstöfun ufsafla 2009	
Söltun	13%
Landfrysting	37%
Sjófrysting	41%
Ferskur heill	2%
Fersk flök	2%
Önnur vinnsla	4%
Samtals	86%

Heimild: Hagstofan

Síld: ráðstöfun afla 1990-2009

Hlutfallsleg skipting eftir vinnslugreinum

Ráðstöfun íslandssíldar 2009

Landfrysting	31%
Sjöfrysting	23%
Bræðsla	43%
Söltu	3%
Samtals	100%

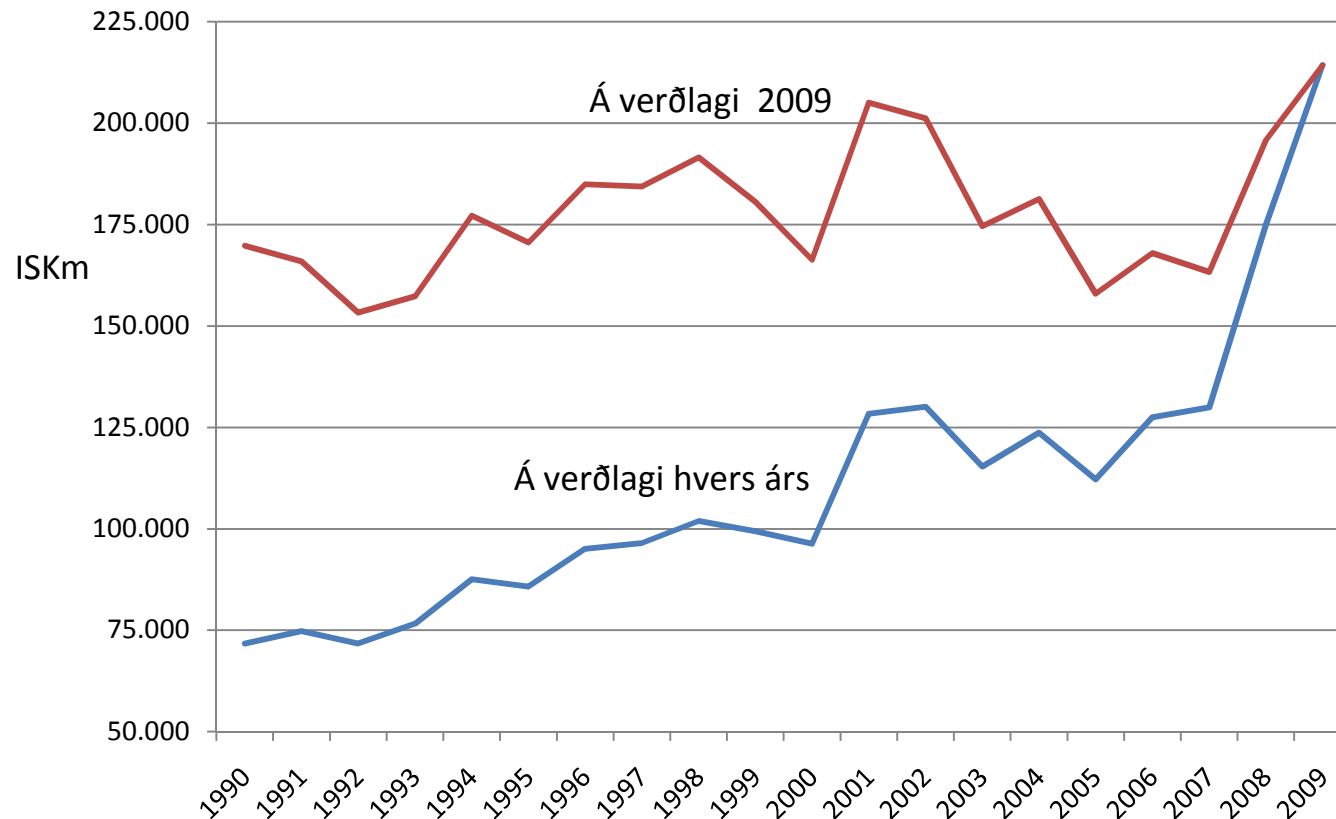
Ráðstöfun norsk-íslenskrar síldar 2009

Landfrysting	20%
Sjöfrysting	28%
Bræðsla	50%
Söltu	2%
Samtals	100%

Heimild: Hagstofan

Verðmæti útflutnings 1990-2009

Á verðlagi hvers árs og verðlagi 2009

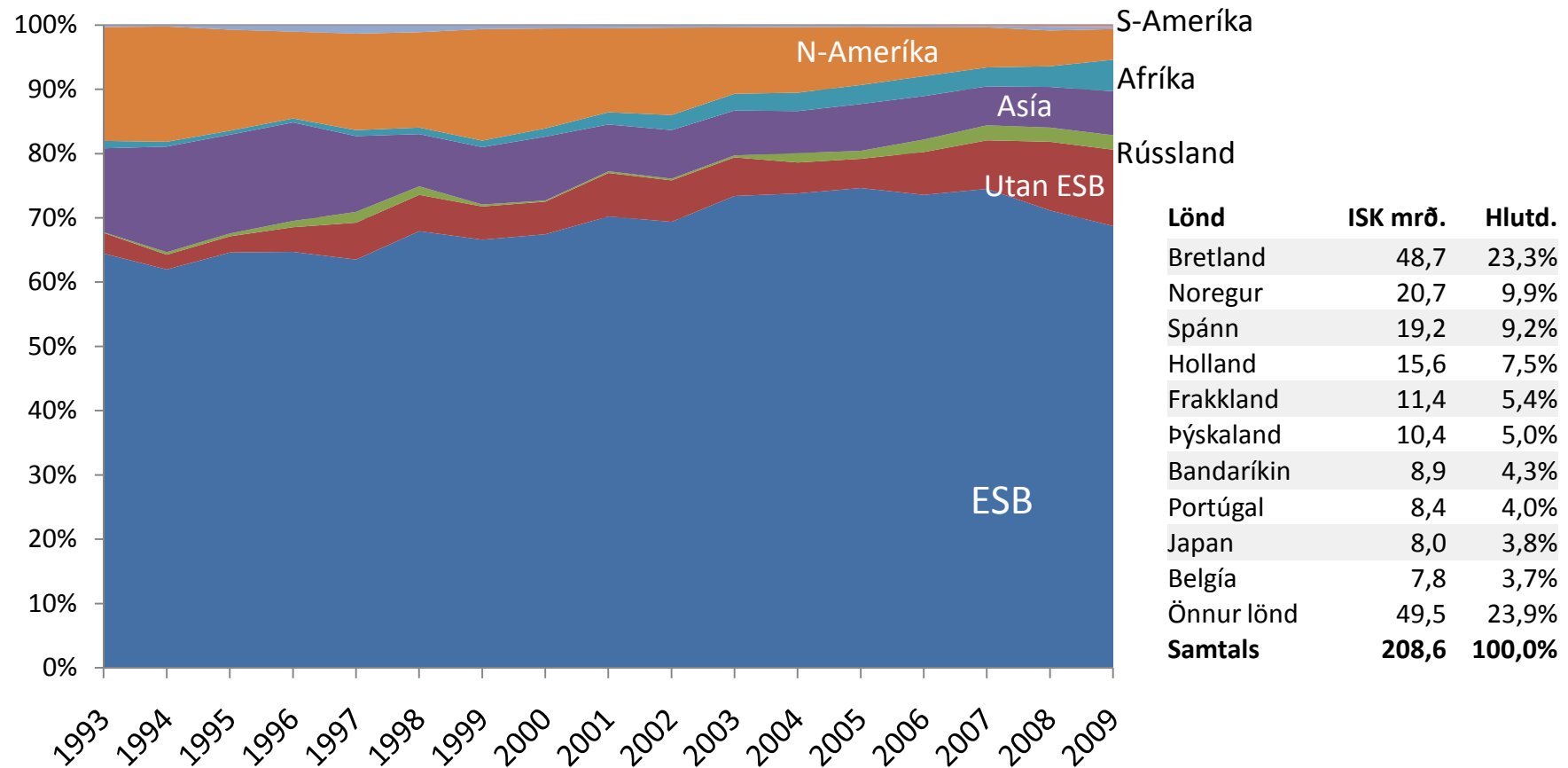

Heimild: Hagstofan, eigin útreikningur

Útflutningur sjávarafurða 1993-2009

Hlutdeild heimsálfa og helstu markaðir

Heimild: Hagstofan

2. Geta verðmæti sjávarútvegsins vaxið um 50 mrð.kr. til 2015

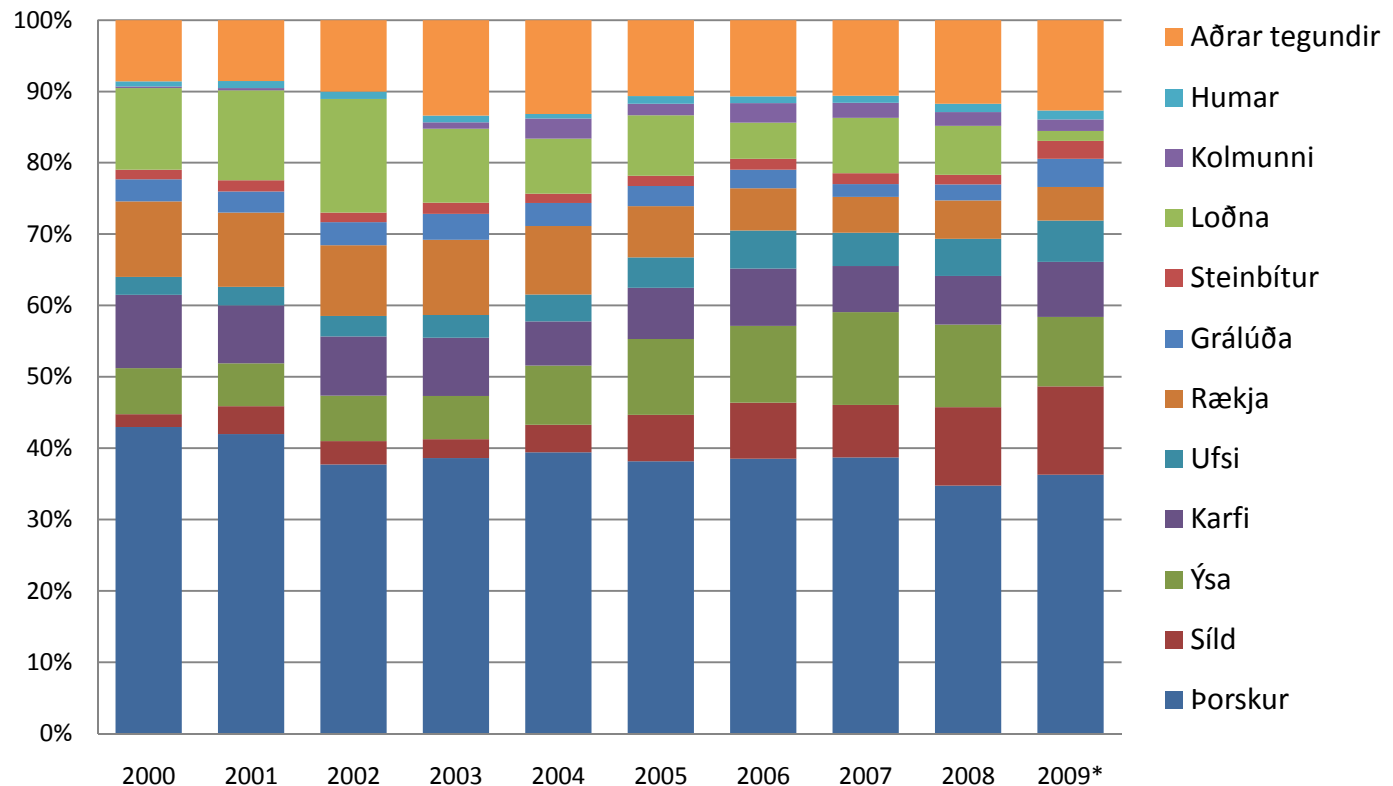
Spá um aflu 2015
Hafsjór tækifæra

Hlutdeild tegunda í útflutningi 2000-2009

Miðað við verðmæti

Hlutdeild í verðmæti útflutnings 2009

1	Porskur	36,3%
2	Síld	12,4%
3	Ýsa	9,8%
4	Karfi	7,7%
5	Ufsi	5,8%
6	Rækja	4,7%
7	Grálúða	3,9%
8	Steinbítur	2,5%
9	Loðna	1,4%
10	Kolmunni	1,6%
11	Humar	1,3%
	Aðrar	12,6%
Samtals		100,0%

Heimild: Hagstofan

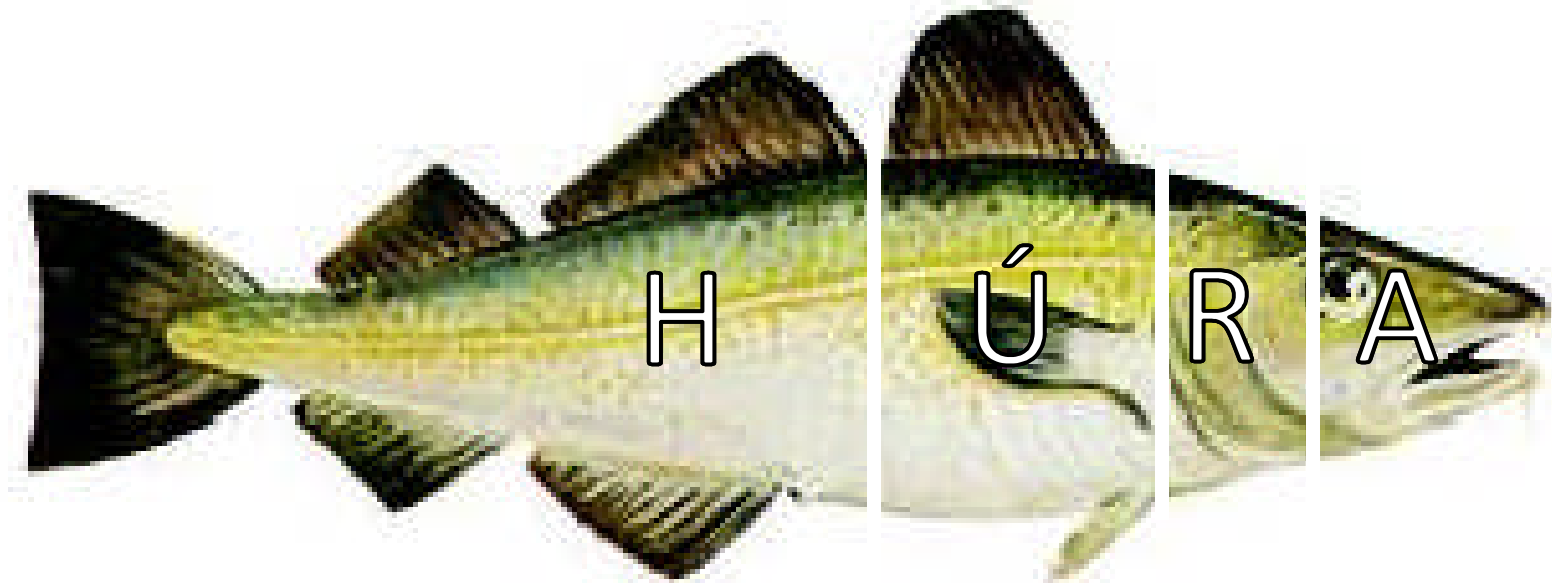
Spá um afla og verðmæti 2015

Byggt á meðalverði landaðs afla 2009

Flokkar	Afli 2009		Eigin spá 2015	
	Magn	Verðmæti	Magn	Verðmæti
	Þús.tonn	ISKm	Þús.tonn	ISKm
Bolfiskur	461	82.822	450	82.000
Uppsjávarfiskur	583	21.468	580	21.900
Flatfiskur	29	9.813	26	8.500
Skel- og krabbadýr	8	1.887	20	4.900
Eldi	5	1.325	10	2.500
Samtals	1.086	117.315	1.086	119.800

Heimild: Hagstofan, eigin útreikningur

Verðmæti sjávarafurða: Hvaðan kemur aukningin?

Hráefni

Úrvinnsla

Rannsóknir
Þróun Menntun

Afsetning

Hráefni:

Tækifæri til að auka verðmæti verulega

1. Bættar veiðiaðferðir á bolfiski og betri meðferð um borð
2. Hætta veiðum á síld, makríl og loðnu til bræðslu
3. Allur afli unninn um borð eða fluttur í land til vinnslu
4. Auka fiskeldi

Úrvinnsla: Tækifærin liggja víða

- Auka vinnslu á ferskum afurðum
- Auka vinnslu á uppsjávarfiski til manneldis
- Nýjar vinnslulínur fyrir aukaafla
- Vinnslan byggir á góðu hráefni, vörubrúun og framförum í framleiðslutækni

Rannsóknir, þróun og menntun:

Framlag þess er á öllum stigum virðis_keðjunnar

- Mikilvægur þáttur svo árangur náist
- Meðferð afla og aukið geymsluþol
- Draga bein úr flökum
- Þróa nýjar pakkningar fyrir ferskar og frysta afurðir
- Halda betur utan um menntun fyrir öll svið sjávarútvegs
- Framfarir í flutningum á ferskum afurðum

Markaðssetning og sala:

Áherslur til þess að auka verðmæti

1. Standa sameiginlega að markaðssetningu á ímynd Íslands og sérstöðu íslenskra sjávarafurða
2. Byggja upp markaðsstöðu fyrir íslenskar afurðir á nýjum mörkuðum, s.s. í Rússlandi og Afríkuríkjum
3. Stækka markað fyrir ferskar afurðir
4. Markaðssetja sem náttúrulegar afurðir úr villtum veiðum í hæsta gæðaflokki

“How can we sell more *wild seafood*?”

Seafood International spurði kaupendur í Evrópu og N-Ameríku.

- Stöðug gæði
- Sjálfbærar auðlindir
- Kynna kosti viltra sjávarafurða
- Vel upplýstir viðskiptavinir
- Reglulegar og áreiðanlegar afhendingar

- I could sell more wild seafood if my supplier would:
- “Offer programs providing **consistent quality** for set periods of time at a consistent cost.”
  - Roger Bing, VP Purchasing, Darden Restaurants, USA
- “Prove it is fished from a **sustainable source**.”
  - Mike Berthet, Director M&J Seafood, UK
- “Help **promote** the benefits of wild fish to the consumer.”
  - Linda Arnold, Technical Manager, Tesco, UK
- “Provide me with best and **sustainably managed** seafood quality...”
  - Jürgen Glaser, CEO Nordsee, Germany
- “If there was **education** of the final customer supported by retail and supplier. Communication ... about its healthy effects and all the good things related to a fished-based nutrition...”
  - Stefano Munaretto, National Buyer SMA, Auchan, Italy
- “Keep me with **inventory**.”
  - Butch Vidrien, Seafood director, Sysco Corp., USA
- “If my supplier could guarantee a **regular supply** of product in terms of quantity and quality, if my supplier could give me an **insight** into the volumes and prices available a few weeks in advance.”
  - Jerome Nicol, Director of Sales and Purchasing, Intermarche, France.

Aðgerðir og áhrif á útflutningstekjur: Nokkur dæmi

Aðgerðir	Dæmi um tækifæri, tölur frá 2009	Áhrif á tekjur
Stórauka hlutdeild ferskra afurða	61.500 tonn af þorski fryst í landi og 25.000 tonn fóru í fersk flök. Ef magn sem fer í fersk flök er tvöfaldað aukast útflutningstekjur verulega.	8-10 mrð.kr.
Draga mjög úr sölu á óunninni ýsu og karfa	23.000 tonn af ýsu og 12.000 tonn af karfa seld óunnin úr landi. Ef helmingur þessa magns er flakað og selt ferskt úr landi aukast tekjur mikið.	2-3 mrð.kr.
Þróa aðferð til að draga bein úr flaki	Nokkur þúsund tonn af marningi framleidd sem verða í stað þess að dýrum flökum og tekjur aukast.	1-2 mrð.kr.
Stórauka vinnslu á uppsjávarfiski til manneldis	386.000 tonn af uppsjávarfiski í bræðslu að verðmæti 17,5 mrð.kr. Ef 200.000 eru fryst í landi aukast tekjur.	13 mrð.kr.
Frysta flakaskammta á sjó	73.000 tonn af þorski, ýsu og ufsa voru flökuð og sjófryst að verðmæti 16,7 mrð.kr. Flakaskammtar eru mun dýrari afurð og skila hærri tekjum.	2 mrð.kr.
Vinna alla hausa og hryggi	18.000 tonn af bolfiskhausum voru þurrkaðir en heildarveiði hefði geta skilað 90.000 tonnum. Tvöföldun á framleiðslu skilar verulegum tekjum.	7 mrð.kr.
Markaðssetja Ísland og efla ímynd á lykilmörkuðum	Neytendur greiða herra verð fyrir vörur sem þeir þekkja, treysta og geta keypt reglulega.	6-8 mrð.kr.

Og hvað nú?

